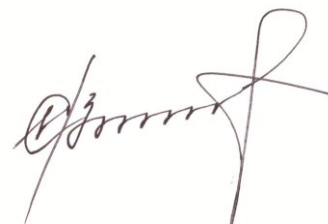


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ**



**САВЕЛЬЄВА ІННА ВОЛОДИМИРІВНА**

**УДК 342.951**

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ  
КАДРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;  
фінансове право; інформаційне право

Автореферат  
дисертації на здобуття наукового ступеня  
кандидата юридичних наук

**Тернопіль – 2019**

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Класичному приватному університеті.

**Науковий керівник:**

доктор юридичних наук, доцент  
**Катеринчук Іван Петрович**,  
Одеський державний університет  
внутрішніх справ,  
ректор

**Офіційні опоненти:**

доктор юридичних наук, професор  
**Соболь Євген Юрійович**,  
Центральноукраїнський державний  
педагогічний університет імені Володимира  
Винниченка,  
завідувач кафедри державно-правових  
дисциплін та адміністративного права;

кандидат юридичних наук,  
**Зливко Станіслав Володимирович**,  
Академія Державної пенітенціарної служби  
України,  
доцент кафедри адміністративного,  
цивільного та господарського права  
і процесу.

Захист відбудеться «26» червня 2019 року о 09-30 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 58.082.04 у Тернопільському національному економічному університеті за адресою: 46009, м. Тернопіль, вул. Львівська, 11а, зал засідань.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Тернопільського національного економічного університету за адресою: 46009, м. Тернопіль, вул. Бережанська, 4.

Автореферат розісланий «26» травня 2019 року.

**Вчений секретар**  
спеціалізованої вченої ради



**С. В. Банах**

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Обґрунтування вибору теми дослідження.** З набранням чинності Закону України «Про Національну поліцію» розпочався процес зміни репресивної моделі правоохоронних органів на демократичну з метою захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання послуг у правоохоронній сфері.

Реалізація визначеної мети безпосередньо залежить від запровадження принципово нової кадрової політики, яка спирається на стандарти демократичного розвитку та насамперед пов'язана зі здійсненням належної професійної підготовки особового складу. Це викликано, по-перше, поступовим переходом діяльності вітчизняних силових структур, в тому числі й Національної поліції України, до Європейських стандартів навчання, по-друге, збройна агресія, що відбувається на сході нашої держави зумовлює перегляд змісту навчання працівників поліції, які виконують професійні обов'язки в зоні антитерористичної операції, по-третє, на сьогодні зростає кількість протиправних діянь, які вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї та вибухівки, сучасних інформаційних технологій, на ґрунті расової нетерпимості, ксенофобії тощо. Усе зазначене потребує від усього особового складу Національної поліції володіння сучасними професійними знаннями та навичками щодо протидії злочинності, груповим порушенням публічної безпеки та порядку, виявлення та знешкодження організованих злочинних груп тощо. Безумовно, що в цьому контексті важливу роль має відігравати перегляд існуючих підходів до професійної підготовки поліцейських із урахуванням найкращих європейських практик підготовки правоохоронців. Окрім того, особливою ознакою розвитку системи професійної підготовки поліції стала тенденція до її інтеграції, що є свідченням світових глобальних процесів.

*Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями.* Питання підготовки кадрів для органів внутрішніх справ, зокрема Національної поліції України, були предметом дослідження таких науковців, як: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, С. Г. Божок, С. В. Венедіктов, С. К. Гречанюк, А. О. Галай, О. В. Джафарова, І. В. Зозуля, М. І. Іншин, С. В. Ківалов, А. М. Ключко, О. Ф. Кобзар, Т. О. Коломоєць, М. Ф. Криштанович, В. О. Кудря, В. М. Плішкін, О. О. Резнікова, Н. О. Рибалка, Є. Ю. Соболь, В. В. Сокурєнко, С. В. Сьомін, В. Л. Фільштейн, А. П. Черненко, О. С. Юнін, А. Г. Чубенко, Ю. Є. Ярумчук та ін.

Серед останніх наукових доробок з питань кадрового забезпечення Національної поліції України у цілому та підготовки кадрів, зокрема, слід назвати праці таких учених, як: А. В. Андреев «Адміністративно-правове регулювання підготовки кадрів для Національної поліції у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання» (2018), С. О. Андренко «Адміністративно-правові засади кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України» (2015), М. П. Будзинський «Адміністративно-правове регулювання у сфері кадрового забезпечення Національної поліції України»

(2017), В. Ю. Грітчина «Адміністративно-правове забезпечення кадрових процедур в Національній поліції України» (2017).

Однак, на сьогодні активне реформування системи професійної освіти в органах Національної поліції у світлі євроінтеграційних процесів, ухвалення Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських, затвердженої відповідно до наказу МВС України від 29.01.2018 № 51, вимагає вирішення нагальних питань підготовки кадрів для Національної поліції, які раніше залишалися поза увагою науковців. Усе викладене зумовлює актуальність обраної теми дослідження, а також необхідність її розгляду на ґрунтовному науковому рівні.

**Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.** Дисертаційне дослідження виконане згідно з вимогами Закону України «Про Національну поліцію», Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015, Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 рр., ухваленої Указом Президента України від 01.02.2012 № 45/2012, Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р, Концепції реформування освіти в МВС України, затвердженої наказом МВС України від 25.11.2016 № 1252, Пріоритетними напрямками наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 рр., Пріоритетними напрямками розвитку правової науки на 2016–2020 рр.

**Мета і завдання дослідження.** Метою дисертаційного дослідження є визначення оновлених підходів до поняття, сутності та особливостей підготовки кадрів для Національної поліції України, а також формулювання науково-обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо запровадження останніх в освітній процес.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- визначити поняття підготовки кадрів для Національної поліції України як складової державної політики у сфері вищої освіти та предмета адміністративно-правового регулювання;
- проаналізувати завдання та принципи підготовки кадрів для Національної поліції України;
- з'ясувати адміністративно-правовий статус суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України;
- охарактеризувати адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції», а також ЗВО зі специфічними умовами навчання;
- проаналізувати форми та методи взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції;
- охарактеризувати сучасний стан правового регулювання здійснення підготовки кадрів поліції зарубіжних країн;
- розробити пропозиції щодо розвитку законодавства у сфері підготовки кадрів Національної поліції України в умовах сучасних євроінтеграційних процесів.

*Об'єкт дослідження* – суспільні відносини, які виникають в процесі реалізації права на вищу освіту в цілому та у сфері забезпечення підготовки кадрів Національної поліції України.

*Предмет дослідження* – адміністративно-правове забезпечення підготовки кадрів Національної поліції України

**Методи дослідження.** Відповідно до визначених мети та завдань, в роботі використано низку загальнонаукових та спеціальних методів і способів наукового пізнання, застосування яких спрямоване на всебічний аналіз об'єкта і предмета дослідження. Так, *діалектичний* метод, спрямований на дослідження внутрішньої сутності речей у їх розвитку, дав змогу з'ясувати правову природу та сутність підготовки кадрів для Національної поліції України як складової державної політики у сфері вищої освіти та предмета адміністративно-правового регулювання (підрозділ 1.1). *Логіко-семантичний* метод сприяв поглибленню понятійно-категоріального апарату у досліджуваній сфері, зокрема таких понять, як: «підготовка кадрів Національної поліції України як предмет адміністративно-правового регулювання», «підготовка кадрів для Національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти» (підрозділ 1.1), «адміністративно-правовий статус суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України» (підрозділ 1.3), «взаємодія Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції» (підрозділ 2.3). *Структурно-логічний* метод дав можливість визначити та систематизувати завдання та принципи підготовки кадрів для Національної поліції України (підрозділ 1.2), шляхи удосконалення адміністративного законодавства, що регламентує підготовку кадрів Національної поліції (розділи 2, 3). *Порівняльно-правовий* метод використовувався для вивчення позитивного зарубіжного досвіду з питань підготовки кадрів для поліції Англії, Франції, США, Польщі, з метою розвитку вітчизняного законодавства у контексті сучасних євроінтеграційних процесів (підрозділи 3.1, 3.2). *Методи класифікації та групування* застосовувалися для виділення окремих напрямів, основних ознак окремих понять, форм та методів здійснення підготовки кадрів Національної поліції (підрозділи 1.2, 2.3). Використання таких логічних методів, як *аналіз, синтез, аналогія* простежується протягом усього наукового дослідження.

*Емпіричну базу дисертації* становлять відомості, що містяться на офіційних веб-сайтах суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України, вітчизняна та зарубіжна література, публікації у засобах масової інформації за цією тематикою.

**Наукова новизна отриманих результатів** обумовлена тим, що запропонована дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням, спрямованим на вироблення оновлених підходів до адміністративно-правового забезпечення підготовки кадрів для Національної поліції України. Основні положення, що мають елементи новизни, полягають у такому:

*уперше:*

– обґрунтовано сутність поняття підготовки кадрів для Національної поліції України як предмета адміністративно-правового регулювання, що

визначено як цілеспрямований, нормативно врегульований вплив органів державної влади та інших суб'єктів, наділених повноваженнями щодо реалізації цієї діяльності, здійснюваний за допомогою відповідних адміністративно-правових засобів і методів, на суспільні відносини щодо підготовки кадрів Національної поліції України з метою забезпечення інтересів держави у конкурентоспроможних, високопрофесійних кадрах Національної поліції, здатних ефективно виконувати покладені на них обов'язки з охорони прав і свобод людини, захисту інтересів держави та суспільства, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку;

– розкрито поняття адміністративно-правового статусу суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України, як регламентованого нормами адміністративного права юридичного становища повноважних органів та посадових осіб – суб'єктів адміністративно-правових відносин, що виникають з приводу підготовки кадрів для Національної поліції України та характеризуються наявністю відповідних прав і обов'язків, визначених адміністративно-правовими нормами;

– доведено, що взаємодія Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції є нормативно регламентованою, належним чином організованою, узгодженою за завданнями, метою, часом, місцем, результатом, методами та формами спільною діяльністю Національної поліції, МВС та інших суб'єктів щодо підготовки кадрів для Національної поліції;

– виокремлено основні ознаки взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції, до яких віднесено: наявність двох і більше суб'єктів взаємодії; нормативна регламентованість; організаційна закріпленість; спільність діяльності; узгодженість завдань, мети, місця, часу; визначеність форм та методів; спрямованість на спільний результат;

*удосконалено:*

– визначення специфіки підготовки кадрів для Національної поліції відповідно до Концепції трирівневої моделі підготовки поліцейських;

– структуру підготовки кадрів для Національної поліції як складової кадрового забезпечення у цілому, до якої віднесено такі елементи: професійний відбір кандидатів на проходження служби, первинну підготовку на рівні центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції», підготовку у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, післядипломну освіту;

– систему завдань та принципів підготовки кадрів для Національної поліції України як таких, що визначають зміст, основні напрями та шляхи реалізації підготовки кадрів для Національної поліції;

– методи взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції, такі як: планування та прогнозування; координація діяльності; погодження актів, які стосуються підготовки кадрів для Національної поліції; контроль; інформаційне забезпечення процесу добору, навчання майбутніх працівників із визначенням потреб в майбутніх працівниках Національної поліції;

*набули подальшого розвитку:*

– система загальних та спеціальних суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції, адміністративно-правовий статус яких визначається їх становищем як центральних органів виконавчої влади, наділених владними повноваженнями, а також правами та обов'язками, щодо реалізації кадрової політики;

– форми взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції, зокрема проведення практичних занять і тренувань; виконання завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку; проведення спільних оперативних нарад і засідань; обмін інформацією, передовим досвідом, розробками; підвищення кваліфікації та стажування, та шляхи їх реалізації;

– пропозиції з удосконалення адміністративно-правового законодавства в частині підготовки кадрів для Національної поліції в умовах євроінтеграції, зокрема щодо закріплення інституту наставництва в поліції, визначення обов'язкових компетентностей та результатів навчання за відповідним рівнем освіти, розвитку практико-орієнтованої системи безперервної освіти.

**Практичне значення отриманих результатів** полягає в тому, що його положення, висновки та пропозиції можуть бути використані у:

– *науково-дослідній роботі* – для подальшого визначення та вирішення проблем, удосконалення методів та форм здійснення підготовки кадрів для Національної поліції України;

– *нормотворчості* – для вдосконалення чинного законодавства з питань забезпечення підготовки кадрів для Національної поліції України;

– *правозастосуванні* – для розробки пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правового забезпечення підготовки кадрів для Національної поліції України (акт впровадження Головного управління Національної поліції в Одеській області);

– *навчальному процесі* – під час підготовки підручників і наукових посібників з предметів «Адміністративне право», «Правоохоронна діяльність», «Адміністративна відповідальність» та інших спеціальних курсів у юридичних закладах вищої освіти, а також написання монографій, підручників, посібників (акт впровадження Класичного приватного університету).

**Апробація матеріалів дисертації.** Підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення й висновки оприлюднені дисертантом на науково-практичних конференціях: «Стан та перспективи розвитку адміністративного права України» (м. Одеса, 10 листопада 2017 року), «Particularitatile adaptarii legislatiei republicii Moldova si ucrainei la legislatia uniunii europene: conferinta internationala stiintifico-practica» (Chisinau, Republica Moldova 23–24 martie 2018), «Актуальні проблеми національного законодавства» (м. Кропивницький, 19 квітня 2018 року).

**Публікації.** Основні положення та висновки дисертації висвітлено в дванадцяти наукових публікаціях, з яких: 5 статей – у вітчизняних фахових наукових виданнях; 2 статті – у зарубіжних наукових виданнях; 3 тези – у матеріалах наукових конференцій.

**Структура та обсяг дисертації** відповідають предмету, меті, завданням та методології дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Повний обсяг дисертації становить 230 сторінок. Список використаних джерел складається із 228 найменувань і займає 25 сторінок.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено її зв'язок з науковими програмами, планами та темами, розкрито мету і задачі, об'єкт і предмет, методи дослідження, окреслено наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено відомості щодо апробації результатів дослідження та публікацій.

**Розділ 1 «Загальна характеристика підготовки кадрів Національної поліції»** складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 1.1. *«Підготовка кадрів для Національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти та предмет адміністративно-правового регулювання»* досліджено проблему підготовки кадрів для Національної поліції України у двох ракурсах: як складову державної політики у сфері вищої освіти та як предмет адміністративно-правового регулювання. При цьому аналіз зазначеного питання здійснено на підставі характеристики дефініції підготовки кадрів як складової державної політики у сфері вищої освіти. Наголошено, що зміст державної політики у сфері вищої освіти складають, по-перше, визнання освіти як державного пріоритету, від якого залежить розвиток історичного, економічного, соціального, культурного життя суспільства, по-друге, мета державної політики, по-третє, основні засади її здійснення, по-четверте, шляхи формування та реалізації державної політики, по-п'яте – її результат – виховання високопрофесійної людини, здатної навчатися протягом життя, та активного громадянина. На підставі здійсненого аналізу наведено авторське визначення підготовки кадрів для Національної поліції України як складової державної політики у сфері вищої освіти та як предмета адміністративно-правового регулювання. Визначено, що метою адміністративно-правового регулювання у досліджуваній сфері є забезпечення ефективного функціонування системи вищої освіти, спрямованої на підготовку конкурентоспроможних кадрів для Національної поліції України, здатних ефективно виконувати покладені на них обов'язки з охорони прав і свобод людини, захисту інтересів держави та суспільства, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, з метою реалізації національних інтересів у контексті розвитку України як демократичної, соціальної держави шляхом удосконалення чинного законодавства. Завданнями адміністративно-правового регулювання підготовки кадрів для Національної поліції України є, по-перше, формування ефективної системи вищої освіти, адаптованої до умов соціально орієнтованої економіки інноваційного типу; по-друге, створення нового та вдосконалення чинного законодавства як необхідного підґрунтя для



розвитку відносин щодо підготовки кадрів для Національної поліції України; по-третє, удосконалення системи охорони прав суб'єктів адміністративних відносин у досліджуваній сфері.

Охарактеризовано сутність адміністративно-правового регулювання, яке у контексті дослідження полягає в упорядкуванні за допомогою норм адміністративного права публічних відносин у сфері підготовки кадрів для Національної поліції, у встановленні юридичних прав і обов'язків учасників цих відносин, визначенні їх компетенції та повноважень, а також в охороні цих відносин.

У підрозділі 1.2. *«Завдання та принципи підготовки кадрів для Національної поліції України»* на підставі аналізу законодавства, що регулює підготовку кадрів для Національної поліції визначено основні завдання професійного відбору, первинної професійної підготовки, післядипломної освіти працівників Національної поліції. З'ясовано, що багато нормативно-правових актів, що регулюють питання підготовки кадрів Національної поліції взагалі не містять визначених завдань, а окремі завдання не відповідають сучасним напрямам реформування органів внутрішніх справ, зокрема таким, як міжнародне співробітництво; надання послуг з боку поліції особам, які її потребують, виходячи з певних особистих та суспільних потреб; надання теоретичних знань та формування спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції у сфері міжнародного співробітництва; формування у працівників поліції знань та навичок взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства з метою попередження злочинності та підвищення якості послуг, що надаються поліцією. Визначено, що підготовка кадрів для Національної поліції повинна базуватися на основоположних принципах, що становлять загальні принципи підготовки кадрів для Національної поліції України – верховенства права, законності, рівності, відкритості та прозорості, людиноцентризму, професіоналізму, міжнародного співробітництва. Особливість виокремлення спеціальних принципів обумовлена підпорядкуванням навчальних закладів, що здійснюють підготовку кадрів для Національної поліції, Міністерству МВС України та Міністерству освіти і науки України. Отже, спеціальні принципи поєднують принципи діяльності поліції та принципи освіти, до яких віднесено: принцип єдиноначальності, безперервності та наступності освіти, політичної нейтральності, встановлення правових наслідків. Доведено значення виділення завдань та принципів підготовки кадрів для Національної поліції України, з огляду на те, що саме вони визначають зміст, основні напрями та шляхи реалізації цього процесу. Запропоновано закріпити їх у Положенні про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких уперше прийнято на службу в поліцію, Положенні про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції тощо.

У підрозділі 1.3. *«Адміністративно-правовий статус суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України»* з'ясовано сутність адміністративно-правового статусу суб'єктів підготовки кадрів для

Національної поліції України. Доведено, що адміністративно-правовий статус загальних суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції – Президента України, Кабінету Міністрів України – визначається наявними у них правами та обов'язками щодо створення нової філософії, визначення стратегічних напрямів зазначеної діяльності, основних завдань, засад, шляхів реалізації та результатів кадрової політики, які повинні бути втілені у діяльності інших суб'єктів, а також здійснення контролю за їх виконанням.

Адміністративно-правовий статус таких спеціальних суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції, як Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство освіти та науки України, Національна поліція України визначається їх становищем як центральних органів виконавчої влади, наділених владними повноваженнями, а також правами та обов'язками щодо реалізації кадрової політики. Встановлено, що на сьогодні Національна поліція як спеціальний суб'єкт підготовки кадрів у своїй системі має один навчальний заклад – Державну установу «Житомирський навчальний центр підготовки поліцейських». Усі ЗВО із спеціальними умовами навчання та створені на їх базі центри первинної професійної підготовки «Академія поліції» підпорядковуються МВС. У зв'язку з цим запропоновано створити систему навчальних закладів, до якої повинні ввійти центри первинної професійної підготовки «Академія поліції», ЗВО із спеціальними умовами навчання, підпорядкованих Національній поліції України.

**Розділ 2 «Напрями та особливості підготовки кадрів для Національної поліції»** складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1. «Адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції»» акцентовано, що первинна підготовка відіграє важливу роль у професійній освіті поліцейських, оскільки закладає підвалини розвитку їх професійних знань та навичок. На сьогодні характеристики діяльності центрів первинної професійної підготовки присвячено багато праць науковців, тому метою нашого дослідження є аналіз проблемних питань адміністративно-правового закріплення та процедур підготовки кадрів у світлі вимог Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських, затвердженої наказом МВС України від 29.01.2018 № 51. У зв'язку з цим, по-перше, запропоновано визначитися з термінологією, яку вживає законодавець відповідно до нової моделі підготовки поліцейських. Йдеться насамперед про такі дефініції, як: кваліфікація, рівень освіти, базовий рівень професійної освіти, кваліфікований робітник стосовно первинної професійної підготовки поліцейських. По-друге, доведено, що присвоєння кваліфікації «кваліфікований робітник» особам, яких уперше прийнято на службу в поліції, що пройшли первинну професійну підготовку, має наслідки, пов'язані з видачею документа про закінчення навчання. Закріплено, що таким документом має бути диплом про отримання первинної професійної підготовки. Окрім того, акцентовано на таких пріоритетних завданнях адміністративно-правового закріплення та процедур підготовки поліцейських, як: корегування мети первинної професійної підготовки поліцейських у сенсі

необхідності виконання поліцейськими соціальних функцій, надання діяльності поліції превентивно-сервісного характеру, що передбачає формування певних цінностей, понять, стосунків, необхідних для майбутньої професійної діяльності; створення центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції» у кожній області з метою перетворення їх на основну ланку підготовки поліцейських, відокремлення центрів первинної професійної підготовки від ЗВО із специфічними умовам навчання МВС України та передачу їх у підпорядкування Національній поліції України, що передбачає внесення змін до Закону «Про Національну поліцію» щодо визначення їх як структурного елемента Національної поліції. Обґрунтована необхідність розвитку інституту наставництва, з огляду на закріплення вимоги про несення служби протягом шести місяців після проходження первинної підготовки на посадах молодшого складу поліції під керівництвом наставників шляхом розробки та затвердження відповідним наказом МВС України Положення про організацію наставництва у Національній поліції України. Підтримано думку науковців щодо повернення коштів, витрачених державою на первинну підготовку поліцейських, яких уперше прийнято на службу в поліції, у разі дострокового їх відрахування у передбачених законодавством випадках. З метою її реалізації акцентовано на необхідності розробки і затвердження відповідним наказом МВС України Типової форми контракту про здобуття базової професійної освіти поліцейськими, яких уперше прийнято на службу в поліції у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських.

У підрозділі 2.2. «Адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні ЗВО зі специфічними умовами навчання» зазначається, що у вітчизняній системі відомчої освіти, на відміну від європейської, ЗВО із специфічними умовами навчання є основною ланкою підготовки кадрів для Національної поліції. Визначаючи місце ЗВО із специфічними умовами навчання МВС у загальнонаціональній системі освіти, акцентовано на таких ознаках: це заклад вищої освіти державної форми власності; має потрійне підпорядкування; здійснює підготовку курсантів, слухачів, студентів, ад'юнктів; висуває додаткові вимоги до вступників відповідно до нормативно-правових актів, що регулюють його діяльність; готує фахівців для служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу; задовольняє потреби Національної поліції у кадрах; характеризується специфічними умовами навчання. На сьогодні залишається не визначеним місце ЗВО із специфічними умовами навчання у структурі МВС. Виходячи з положень Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських, затвердженої наказом МВС України від 29.01.2018 № 51, ЗВО із специфічними умовами навчання здійснюватимуть багатoproфільну підготовку різних спеціальностей середнього керівного складу поліції та підготовку управлінських кадрів поліції, старших та вищих офіцерів. З огляду на викладене, доведена доцільність їх підпорядкування Національній поліції України. Аналіз Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських дозволив виокремити її пріоритети відповідно до ЗВО із

специфічними умовами навчання: зберігає основний принцип навчання протягом життя як складової європейської соціальної моделі неперервної освіти; дозволяє зберегти наявну систему ЗВО із специфічними умовами навчання, а в окремих моментах підсилити їхню роль у підготовці поліцейських; акцентує на пріоритетній підготовці осіб, які уже служать в поліції і виявили бажання підвищити свій освітній рівень з метою просування по службі; закріплює залежність просування по службі поліцейського від набутого ним рівня професійної освіти; дає можливість реалізувати закріпленій у ній принцип забезпечення незалежної та об'єктивної оцінки набутої кваліфікації шляхом проведення атестації осіб, що навчаються за певним ступенем вищої освіти, та отримання ними відповідного диплома; сприяє розвиткові практико-орієнтованої системи безперервної освіти, що є важливим у сучасних постійно змінюваних умовах, шляхом закріплення обов'язкового відпрацювання не менше двох років на відповідних посадах після успішного набуття відповідної кваліфікації; закріплює свідоме переконання у необхідності підвищення освітнього рівня та подальшого просування по службі. Зміни, запропоновані у Концепції, передбачають внесення змін до навчальних планів, що повинні передбачати послідовне чергування теоретичної підготовки на базі ЗВО та практичної підготовки на базі практичного підрозділу поліції. Зазначені зміни висувають вимоги до підготовки викладачів ЗВО із специфічними умовами навчання, зокрема необхідність проходження обов'язкового стажування у профільних службах поліції кожні три роки, що забезпечить підготовку висококваліфікованих кадрів для Національної поліції.

*У підрозділі 2.3. «Форми та методи взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції»* досліджено взаємодію Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції, визначено її основні ознаки, методи та форми. Метою взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами щодо підготовки кадрів є створення організаційно-правових умов для якісної підготовки фахівців, рівень знань та умінь яких відповідатиме державним та міжнародним стандартам. Здійснено аналіз взаємодії територіальних підрозділів Національної поліції з ЗВО із специфічними умовами навчання та громадськістю. Зауважено, що взаємодія з цими навчальними закладами здійснюється з питань практичної підготовки слухачів та курсантів, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, профорієнтаційної роботи тощо. Акцентовано, що організація роботи Національної поліції на принципах відкритості, прозорості, гласності, підзвітності населенню сприяли активному формуванню різних форм взаємодії з громадськістю. Охарактеризована участь громадян у новій формі громадського контролю, яка безпосередньо стосується підготовки кадрів, а саме: у поліцейських комісіях. Зазначено, що цей інститут є дуже важливим, з огляду на розширення громадського контролю з питань підготовки кадрів для Національної поліції та потребує подальшого нормативно-правового регулювання. Метод взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції визначено як сукупність науково обґрунтованих прийомів, що

визначають напрями ефективної діяльності з організації та реалізації взаємодії визначених суб'єктів щодо підготовки кадрів для Національної поліції. Здійснено аналіз таких методів взаємодії, як: планування та прогнозування; координація діяльності; погодження актів, які стосуються підготовки кадрів для Національної поліції; контроль; інформаційне забезпечення процесу добору, навчання майбутніх працівників із визначенням потреб в майбутніх працівниках Національної поліції. Розглянуто основні форми взаємодії Національної поліції з МВС, МОН, ЗВО із специфічними умовами навчання, громадськістю щодо підготовки кадрів Національної поліції: розробку та прийняття нормативно-правових актів, які стосуються порядку набору та правил прийняття до ЗВО із специфічними умовами навчання, проходження практики і стажування курсантів, розробку освітніх програм із урахуванням специфіки підготовки поліцейських; здійснення погоджувальних, консультативних та інформаційних заходів з питань підготовки кадрів для Національної поліції; проведення спільних заходів, а саме: розширених колегій, семінарів, «круглих столів», конференцій за участю представників МВС України та ЗВО із специфічними умовами навчання, спільних навчань; створення спільних органів – міжвідомчих рад, поліцейських комісій.

**Розділ 3 «Шляхи удосконалення підготовки кадрів Національної поліції України з урахуванням європейських стандартів»** складається з двох підрозділів.

*У підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід організації підготовки кадрів для правоохоронних структур та можливість його адаптації в сучасну правову систему»* з'ясовані спільні аспекти і відмінності процесу підготовки поліцейських в Україні та у США, Англії, Франції, Польщі, Німеччині, Хорватії, Чеської республіки та здійснено орієнтацію на досвід країн, що близькі до вітчизняної моделі поліцейської системи. Схарактеризовано триступеневу систему підготовки поліцейських в зарубіжних країнах: перший рівень – початкове навчання осіб, які поступили на службу в поліцію, з присвоєнням кваліфікації поліцейського; другий – багатопрофільна підготовка різних спеціальностей середнього керівного складу поліції; третій – підготовка управлінських кадрів поліції, старших та вищих офіцерів. Центри первинної підготовки є основними навчальними закладами, що здійснюють підготовку поліцейських, на відміну від України, де основною ланкою підготовки поліцейських на сьогодні є ЗВО із специфічними умовами навчання. До положень, що характеризують первинну підготовку поліцейських у зарубіжних країнах та потребують імплементації до вітчизняної системи підготовки кадрів для Національної поліції належать: здійснення навчання відповідно до розроблених стандартів поліцейської освіти; уніфікація навчальних програм підготовки поліцейських за умови збереження можливості корегувати їх зміст відповідно до вимог національних особливостей кожної країни; поєднання теоретичного навчання, що проводиться на базі навчального закладу, та практичного, яке здійснюється на базі відповідного поліцейського підрозділу; ставлення до первинної професійної підготовки як до етапу формування компетенцій, які відповідають кваліфікаційним вимогам освітніх стандартів

підготовки поліцейських; урахування різниці між поняттями «професійне навчання» та «професійна підготовка» під час первинної професійної підготовки поліцейських. Другий рівень підготовки поліцейських характеризується спрямованістю на підготовку офіцерів поліції середнього рівня; спеціалізацією підготовки; здійсненням підготовки у середніх та вищих навчальних закладах – коледжі, академії, інституті тощо; практичною спрямованістю навчання; необхідністю відпрацювати певний час у поліції на відповідній посаді. Ступінь бакалавра, яку пропонують освітні навчальні заклади поліції, гарантує заняття певних високих позицій в поліцейській ієрархії. Третій рівень – підготовка управлінських кадрів поліції, старших та вищих офіцерів характеризується вузькою спеціалізацією підготовки, здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, опануванням найновіших наукових і практичних надбань у професійній діяльності. Акцентовано, що незважаючи на інтеграційні процеси країн ЄС, що сприяли уніфікації системи підготовки кадрів для правоохоронних органів, кожна з країн зберегла національний досвід у цій сфері, який необхідно враховувати з метою імплементації його у вітчизняну систему підготовки кадрів для Національної поліції.

У підрозділі 3.2. «Розвиток адміністративно-правового законодавства в частині удосконалення процесу підготовки кадрів для Національної поліції в умовах євроінтеграції» визначено основні напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання підготовки кадрів для Національної поліції України. Запропоновано систему навчальних закладів Національної поліції, яку складають центри первинної професійної підготовки «Академія поліції» та центри (інститути) післядипломної освіти працівників Національної поліції, ЗВО із специфічними умовами навчання та академія, підпорядковані Національній поліції України. Відповідно акцентовано на необхідності удосконалення адміністративно-правового регулювання на рівні початкої підготовки поліцейських з таких питань, як: визначення завдань та принципів первинної підготовки, з огляду на їх фундаментальне значення для визначення змісту, основних напрямів та шляхів реалізації цього процесу, а також необхідність закріплення їх у нормативно-правових актах, що регламентують питання підготовки кадрів для Національної поліції України; збільшення кількості центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції»; збільшення терміну первинної професійної підготовки до одного року; видача диплома про закінчення первинної професійної підготовки та присвоєння кваліфікації «кваліфікований робітник»; правове закріплення інституту наставництва під час проходження первинної професійної підготовки; обов'язкове вивчення іноземної мови. Обґрунтовано недоцільність здійснення первинної професійної підготовки кадрів для Національної поліції на базі ЗВО із специфічними умовами навчання, з огляду на неможливість у цьому разі її адаптації до місцевих потреб. На рівні ЗВО із специфічними умовами навчання: поєднання теоретичного та практичного навчання, що передбачає внесення змін до навчального плану та програм, передбачивши в них, щоб 50% матеріалу курсанти та слухачі вивчали на базі навчального закладу, решту 50% – в

практичних підрозділах на відповідних посадах під керівництвом викладачів і наставників з числа працівників практичних підрозділів; передбачення у контрактах, що укладаються з науково-педагогічними працівниками, вимогу проходження обов'язкового стажування у профільних службах поліції кожні три роки. Термін такого стажування повинен давати можливість реальної участі у розкритті та розслідуванні злочинів і становити не менше, ніж півроку. Акцентовано, що здійснення перепідготовки осіб, які мають вищу освіту, необхідно покласти на ЗВО із специфічними умовами навчання, а також академію Національної поліції. На рівні останньої, як багатопрофільного навчального закладу, повинна здійснюватися також підготовка керівних кадрів для Національної поліції за рівнем магістра та підвищення кваліфікації.

## **ВИСНОВКИ**

У дисертаційній роботі наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно адміністративно-правового забезпечення підготовки кадрів Національної поліції України, викладено найбільш важливі наукові результати. Основні з них такі:

1. Визначено, що підготовка кадрів для Національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти – це цілеспрямований процес набуття системних теоретичних знань, формування практичних умінь та навичок в опануванні обраної професії за умови забезпечення суб'єктами освітньої діяльності належного функціонування системи освіти, спрямованої на реалізацію кожною особою права на освіту та задоволення потреб Національної поліції у висококваліфікованих фахівцях, здатних ефективно виконувати покладені на них обов'язки з охорони прав і свобод людини, захисту інтересів держави та суспільства, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку.

2. Доведено необхідність виокремлення завдань та запропоновано систему принципів підготовки кадрів для Національної поліції України, яку складають: загальні та спеціальні принципи. Визначено, що підготовка кадрів для Національної поліції повинна будуватися на основоположних принципах, які становлять загальні принципи підготовки: принцип верховенства права, законності, рівності, відкритості та прозорості, людиноцентризму, професіоналізму, міжнародного співробітництва. Акцентовано на особливості виокремлення спеціальних принципів, яка обумовлена підпорядкуванням навчальних закладів, що здійснюють підготовку кадрів для Національної поліції, Міністерству МВС України та Міністерству освіти і науки України, та поєднанні в них принципів діяльності поліції та принципів освіти, до яких віднесено: принцип єдиноначальності, безперервності та наступності освіти, політичної нейтральності, встановлення правових наслідків. Доведено значення принципів як підстави визначення змісту, основних напрямів і шляхів реалізації процесу підготовки кадрів для Національної поліції України, а також закріплення їх у нормативно-правових актах, що регламентують відповідні питання підготовки кадрів.

3. Визначено адміністративно-правовий статус суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України. Виокремлено загальні суб'єкти підготовки кадрів для Національної поліції України – Президент України, Кабінет Міністрів України – та спеціальні – Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство освіти та науки України, Національна поліція України, заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, центри первинної професійної підготовки «Академія поліції», які підпорядковуються закладам вищої освіти МВС.

4. Акцентовано, що адміністративно-правове закріплення процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції» вимагає: визначитися з термінологією, яку вживає законодавець відповідно до Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських, створення центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції» у кожній області з метою перетворення їх на основну ланку підготовки поліцейських; передати центри первинної професійної підготовки у підпорядкування Національній поліції України; внести зміни до Закону «Про Національну поліцію» щодо визначення їх як структурного елементу Національної поліції; визначити термін первинної професійної підготовки протягом одного року, з якого шість місяців – теоретична підготовка на базі центру первинної професійної підготовки, а наступні шість місяців – практична частина – в органах поліції, з яких вони були направлені; передбачити видачу диплому про закінчення курсу первинної професійної підготовки.

5. Охарактеризовано адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні ЗВО зі специфічними умовами навчання та визначено провідні ознаки ЗВО із специфічними умовами навчання МВС, що визначають їх місце у загальнонаціональній системі освіти. З'ясовано, що адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні ЗВО із специфічними умовами навчання вимагає підпорядкування їх Національній поліції України, виходячи з повноважень здійснення ними багатoproфільної підготовки різних спеціальностей середнього керівного складу поліції та підготовку управлінських кадрів поліції, старших та вищих офіцерів, передбачених у Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських, затвердженої наказом МВС України від 29.01.2018 № 51. Визначено значення Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських для підготовки кадрів для Національної поліції на рівні ЗВО із специфічними умовами навчання, яке полягає у дотриманні основного принципу навчання протягом життя як складової європейської соціальної моделі неперервної освіти; збереженні наявної системи ЗВО із специфічними умовами навчання, а в окремих моментах підсиленні їхньої ролі у підготовці поліцейських; закріпленні пріоритетної підготовки осіб, які уже служать в поліції і виявили бажання підвищити свій освітній рівень з метою просування по службі; регламентації залежності просування по службі поліцейського від набутого ними рівня професійної освіти; реалізації закріпленого у ній принципу забезпечення незалежної та об'єктивної



оцінки набутої кваліфікації шляхом проведення атестації осіб, що навчаються за певним ступенем вищої освіти, та отримання ними відповідного диплома; сприянні розвиткові практико-орієнтованої системи безперервної освіти шляхом закріплення обов'язкового відпрацювання не менше двох років на відповідних посадах після успішного набуття відповідної кваліфікації; закріплення свідомого переконання у необхідності підвищення освітнього рівня та подальшого просування по службі.

6. Доведено, що методи взаємодії Національної поліції з МВС та іншими суб'єктами з питань підготовки кадрів для Національної поліції це сукупність науково обґрунтованих прийомів, що визначають напрями ефективної діяльності з організації та реалізації взаємодії визначених суб'єктів щодо підготовки кадрів для Національної поліції. Виокремлено, що формами взаємодії Національної поліції з МВС, МОН, ЗВО із специфічними умовами навчання, громадськістю з підготовки кадрів Національної поліції є: 1) розробка та прийняття нормативно-правових актів, які стосуються порядку набору та правил прийняття до ЗВО із специфічними умовам навчання, проходження практики і стажування курсантів, розробка освітніх програм із урахуванням специфіки підготовки поліцейських; 2) здійснення погоджувальних, консультативних та інформаційних заходів з питань підготовки кадрів для Національної поліції; 3) проведення спільних заходів, а саме: розширених колегій, семінарів, «круглих столів», конференцій за участю представників МВС України та ЗВО із специфічними умовам навчання; 4) створення спільних органів – міжвідомчих рад, кінологічних центрів, поліцейських комісій.

7. Визначено сучасний стан правового регулювання здійснення підготовки кадрів поліції США, Франції, Англії, Німеччини, Польщі та інших зарубіжних країн та доведено, що, незважаючи на інтеграційні процеси країн ЄС, що сприяли уніфікації системи підготовки кадрів для правоохоронних органів, кожна з них зберегла національний досвід у цій сфері, який необхідно враховувати з метою імплементації його у вітчизняну систему підготовки кадрів для Національної поліції. Охарактеризовано триступеневу систему підготовки поліцейських в зарубіжних країнах: перший рівень – початкове навчання осіб, які поступили на службу в поліцію, з присвоєнням кваліфікації поліцейського; другий – багатoproфільна підготовка різних спеціальностей середнього керівного складу поліції; третій – підготовка управлінських кадрів поліції, старших та вищих офіцерів. Доведено, що центри (інститути) первинної підготовки є основними навчальними закладами, що здійснюють підготовку поліцейських, на відміну від України, де основною ланкою підготовки поліцейських на сьогодні є ЗВО із специфічними умовами навчання.

8. З огляду на дослідження зарубіжного досвіду організації підготовки кадрів для правоохоронних структур, а також можливості його адаптації до сучасної правової системи визначено шляхи удосконалення процесу підготовки кадрів для Національної поліції в умовах євроінтеграції до яких віднесено:

– створення системи навчальних закладів Національної поліції, до якої включити центри первинної професійної підготовки «Академія поліції» –

початковий рівень, що включає первинну професійну підготовку та перепідготовку кадрів для Національної поліції; ЗВО із специфічними умовами навчання – бакалаврський та магістерський рівень; Національна академія поліції – магістерський рівень, підготовка керівного складу, підвищення кваліфікації;

– удосконалення первинної професійної підготовки кадрів для Національної поліції на рівні «Академії поліції» з таких питань, як: визначення завдань та принципів первинної підготовки, з огляду на їх фундаментальне значення для визначення змісту, основних напрямів та шляхів реалізації цього процесу, а також необхідність закріплення їх у нормативно-правових актах, що регламентують питання підготовки кадрів для Національної поліції України; збільшення кількості центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції»; збільшення терміну первинної професійної підготовки до одного року; видачі диплома про закінчення первинної професійної підготовки та присвоєння кваліфікації «кваліфікований робітник»; правове закріплення інституту наставництва під час проходження первинної професійної підготовки; обов'язкове вивчення іноземної мови;

– на рівні ЗВО із специфічними умовами навчання акцентовано на необхідності поєднання теоретичного та практичного навчання, що передбачає внесення змін до навчального плану та програм, передбачивши в них, щоб 50% матеріалу курсанти та слухачі вивчали на базі навчального закладу, решту 50% - в практичних підрозділах на відповідних посадах під керівництвом викладачів і наставників з числа працівників практичних підрозділів;

– передбачення у контрактах, що укладаються з науково-педагогічними працівниками, вимоги проходження обов'язкового стажування у профільних службах поліції кожні три роки. Термін такого стажування повинен давати можливість реальної участі у розкритті та розслідуванні злочинів і становити не менше, ніж півроку.

– розробка та затвердження відповідним наказом МВС України Положення про організацію наставництва у Національній поліції України;

– затвердження відповідним наказом МВС України Типової форми контракту про здобуття базової професійної освіти поліцейськими, яких уперше прийнято на службу в поліції, з метою реалізації вимоги щодо повернення коштів, витрачених державою на підготовку поліцейських, у разі дострокового відрахування їх через небажання продовжувати або проходити професійну підготовку, недисциплінованість, невиконання навчального плану, непроходження навчальної практики або ненадання матеріалів за результатами її проходження, отримання незадовільної оцінки за результатами підсумкового (вихідного) контролю.

9. Запропоновано такі зміни до законодавства:

– п. 2 частини VIII «Підвищення кваліфікації» Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції доповнити абзацом – «для поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, термін направлення на підвищення кваліфікації становить 2 роки, у разі потреби цей термін може бути скорочено»;

– закріпити завдання та принципи первинної підготовки у Положенні про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких уперше прийнято на службу в поліцію, затвердженого наказом МВС України від 16.02.2016 № 105, наказі МВС України «Про затвердження Порядку добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ, поліцейських та військовослужбовців Національної гвардії України» від 15.04.2016 № 315;

– закріпити у п. 3 розділу I. Загальні положення Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, що професійна підготовка проводиться на базі центрів первинної професійної підготовки «Академія поліції», що діють для забезпечення організації відповідної спеціальної підготовки поліцейських, уперше прийнятих на службу в поліції; основним принципом створення та розміщення центрів є принцип пропорційного регіонального закріплення;

– до ст. 13 Закону України «Про Національну поліцію», закріпивши у її системі центри первинної професійної підготовки «Академія поліції» та ЗВО із специфічними умовами навчання;

– п. 18 Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких уперше прийнято на службу в поліції, викласти у такій редакції: «Слухачі, які успішно пройшли професійну підготовку, отримують диплом про закінчення первинної професійної підготовки та присвоєння кваліфікації «кваліфікований робітник», який долучається до їх особової справи, і повертаються до місця проходження служби».

## **СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ**

*в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:*

1. Савельєва І. В. Особливості підготовки кадрів для Національної поліції України у сфері вищої освіти. Наукові записки. Серія: Право. 2018. Вип. 4. С. 136–141.

2. Савельєва І. В. Щодо завдань підготовки кадрів для Національної поліції України. Науковий вісник публічного та приватного права. 2018. Вип. 2. С. 195–200.

3. Савельєва І. Роль ВНЗ із специфічними умовами навчання у підготовці кадрів для Національної поліції у світлі концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2018. Svazek 5. 3. vidani. S. 242–248.

4. Савельєва І. В. Наукові підходи до визначення поняття та категорій поліцейського права в Україні. *Lex Portus*. Юридичний науковий журнал. 2017. № 2 (4). С. 99–109.

5. Савельєва І. В. Підготовка кадрів для Національної поліції України як складова державної політики у сфері вищої освіти. *Lex Portus*. Юридичний науковий журнал. 2018. № 1(9). С. 72–82.

6. Савельєва І. В. Адміністративно-правове регулювання підготовки кадрів для національної поліції України. Вісник південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2018. № 14. С. 110–115.

7. Савельєва І. В. Особливості організації первинної професійної підготовки поліцейських, яких уперше прийнято на службу в поліції, на рівні центрів первинної професійної підготовки «академія поліції». Актуальні проблеми правознавства. 2018. Вип. 2(14). С. 83–87.

*які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:*

8. Савельєва І. В. Напрями підготовки кадрів для Національної поліції України у ВНЗ зі специфічними умовами навчання. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 10 листоп. 2017 р.). Одеса : ОДУВС, 2017. С. 238–239.

9. Савельєва І. В. Завдання професійного відбору та початкової професійної підготовки кадрів для Національної поліції України. Актуальні проблеми національного законодавства: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Кропивницьк., 19 квітня. 2018 р.). Кропивницьк. : ТОВ «ПОЛІМЕД-СЕРВІС», 2018. С. 127–130.

10. Савельєва І. В. Адміністративно-правове регулювання реалізації правозахисної функції в країнах Європейського Союзу. Particularitatile adaptarii legislatiei republicii Moldova si ucrainei la legislatia uniunii europene: conferinta internationala stiintifico-practica (Chisinau, Republica Moldova 23–24 martie 2018). S. 162–165.

## АНОТАЦІЯ

**Савельєва І. В. Адміністративно-правове забезпечення підготовки кадрів Національної поліції України.** – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль, 2018.

Дисертація присвячена дослідженню теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового забезпечення підготовки кадрів Національної поліції України. У роботі розкрито підготовку кадрів для Національної поліції України як складову державної політики у сфері вищої освіти та предмет адміністративно-правового регулювання. Розглянуто завдання та принципи підготовки кадрів для Національної поліції України, акцентовано на їх значенні з огляду на те, що саме вони визначають зміст, основні напрями та шляхи реалізації цього процесу, а також на необхідності закріплення їх у нормативно-правових актах. Проаналізовано адміністративно-правовий статус суб'єктів підготовки кадрів для Національної поліції України. Визначено адміністративно-правове закріплення та процедури підготовки кадрів для Національної поліції на рівні центрів первинної професійної підготовки

«Академія поліції», а також на рівні ЗВО зі специфічними умовами навчання. Акцентовано на новій тривірневій моделі підготовки поліцейських, яка закріплює прогресивні здобутки, а також нові підходи до процесу підготовки кадрів для Національної поліції та відводить провідну роль у ньому ЗВО із специфічними умовами навчання. Доведена необхідність створення системи навчальних закладів Національної поліції України. Висвітлено зарубіжний досвід організації підготовки кадрів для правоохоронних структур та розглянута можливість його адаптації в сучасну вітчизняну правову систему, а також запропоновано шляхи удосконалення процесу підготовки кадрів для Національної поліції в умовах євроінтеграції.

**Ключові слова:** Національна поліція України, підготовка кадрів, вища освіта, ЗВО зі специфічними умовами навчання, первинна професійна підготовка, форма взаємодії, методи взаємодії, процедура підготовки кадрів, академія поліції.

## АННОТАЦИЯ

**Савельева И. В. Административно-правовое обеспечение подготовки кадров Национальной полиции Украины.** – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право, информационное право» – Тернопольский национальный экономический университет, Тернополь, 2018.

Диссертация посвящена исследованию теоретических и практических проблем административно-правового обеспечения подготовки кадров Национальной полиции Украины. В работе раскрыто подготовку кадров для Национальной полиции Украины как составляющую государственной политики в сфере высшего образования и предмет административно-правового регулирования. Рассмотрены задачи и принципы подготовки кадров для Национальной полиции Украины, акцентировано на их значении с учетом того, что именно они определяют смысл, основные направления и пути реализации этого процесса, а также необходимость закрепления их в нормативно-правовых актах. Проанализирован административно-правовой статус субъектов подготовки кадров для Национальной полиции Украины. Определены административно-правовое закрепление и процедуры подготовки кадров для Национальной полиции на уровне центров первичной профессиональной подготовки «Академия полиции», а также на уровне вузов со специфическими условиями обучения. Акцентировано на новой трехуровневой модели подготовки полицейских, которая закрепляет прогрессивные достижения, а также новые подходы к процессу подготовки кадров для Национальной полиции и отводит ведущую роль в нем вузам со специфическими условиями обучения. Доказана необходимость создания системы учебных заведений Национальной полиции Украины. Освещены зарубежный опыт организации подготовки кадров для правоохранительных структур и рассмотрена

возможность его адаптации в современную отечественную правовую систему, а также предложены пути совершенствования процесса подготовки кадров для Национальной полиции в условиях евроинтеграции.

**Ключевые слова:** Национальная полиция Украина, подготовка кадров, высшее образование, вузы со специфическими условиями обучения, первичная профессиональная подготовка, форма взаимодействия, методы взаимодействия, процедура подготовки кадров, академия полиции.

## SUMMARY

**Savelyeva I. V. Administrative and legal support of personnel training of the National Police of Ukraine. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscripts.**

Dissertation for obtaining a PhD degree in Law in speciality 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; information law – Ternopil National Economic University, Ternopil, 2018.

The dissertation is devoted to the research of theoretical and practical problems of the administrative and legal provision of personnel training of the National Police of Ukraine. In the work has been described the training of personnel for the National Police of Ukraine as a component of state policy in the field of higher education and the subject of administrative and legal regulation. There have also been considered the tasks and principles of personnel training for the National Police of Ukraine, and their significance has been emphasized in view of the fact that they determine the content, the main directions and ways of implementing this process, as well as the necessity to consolidate them in normative and legal acts. The administrative-legal status of training subjects for the National Police of Ukraine has been analyzed. There have been determined administrative-legal consolidation and training procedures for the National Police at the level of the centers of primary vocational training "Academy of Police", as well as at the level of higher educational institutions with specific training conditions. The emphasis has been on a new three-level model of police training, which consolidates progressive achievements, as well as new approaches to the training process for the National Police and has been highlighted the leading role in higher education institutions with specific learning conditions. The necessity of creating a system of educational institutions of the National Police of Ukraine has been proved. The foreign experience of personnel training for law enforcement agencies has been highlighted and the possibility of its adaptation into the modern domestic legal system is considered, as well as ways of improving the process of training for the National Police in the conditions of European integration.

**Key words:** National Police of Ukraine, training of personnel, higher education, higher education institutions with specific learning conditions, primary vocational training, form of interaction, methods of interaction, procedure of personnel training, police academy.

Підписано до друку 24.05.2019 р.  
Формат 60x90/16. Гарнітура Times.  
Папір офсетний. Друк на дублікаторі.  
Умов. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 1,0.  
Зам. № А029-19. Тираж 100 прим.

Видавець та виготовлювач  
Тернопільський національний економічний університет  
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46009

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до Державного реєстру видавців ДК № 3467 від 23.04.2009 р.*

Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ»  
вул. Бережанська, 2, м. Тернопіль 46009  
тел. (0352) 47-58-72  
E-mail: [edition@tneu.edu.ua](mailto:edition@tneu.edu.ua)